

Informatie aan Zee 2015

17-18 september - Oostende

Cross-over en Digitaal archief

Ondertussen heeft elke instelling wel een of ander digitaal systeem waarin ze bibliotheek, archief of eigen collectie beschrijft. Maar hoe laat je die afzonderlijke systemen met elkaar communiceren? En hoe vermijd je dat de bezoeker verplicht wordt in al die afzonderlijke systemen te zoeken? Op de sessie Cross-over werden drie antwoorden op deze vraag gepresenteerd.

Jeroen De Meester toonde hoe de Antwerpse musea in het DAMS (Digital Asset Management Systems) alle digitale beelden van collectie-onderdelen beschikbaar maken. Een basisbeschrijving wordt op basis van Dublin Core uit systemen als Adlib of Brocade gehaald. De update gebeurt dagelijks. Geen dubbel werk dus. Deze filosofie is overal in DAMS terug te vinden: een zelfde beeld kan via permalinks gebruikt worden voor publicatie op websites of sociale media en kan dankzij de "assets" meteen ook op de juiste manier ter beschikking gesteld worden voor het publiek. Deze concentratie op beelden toont meteen ook de achillespees van het systeem: is er geen prentje, dan zal de gebruiker het nooit vinden in DAMS.

Het tweede voorbeeld kwam van het museum voor Edelsmeedkunst, Juwelen en Diamant dat verplicht was een nieuw collectiebeheersysteem aan te schaffen omdat het oude (Musae) niet meer ondersteund werd. In samenwerking met PACKED werkten ze een lastenboek uit dat op basis van standaarden de cross-over meteen vanaf de

start voorziet. Wie nadenkt over een aanpassing of een vernieuwing van zijn collectiebeheersysteem moet zeker de documentatie op de website van PACKED nakijken.

Ellen Van Keer van het Jubelparkmuseum toonde als derde spreekster dat je niet altijd grote systemen en standaarden nodig hebt om een integratie te bekomen. De vaste URL vanuit je bibliotheekstelsel in het veldje literatuur bij je museumobject invullen, kan de bezoeker al een grote stap verder helpen. Groot voordeel van dit pragmatisch knutselwerk: het werkt meteen!

Ook in de sessie over Digitaal archief in de namiddag ging de focus van een groot systeem naar de dagelijkse praktijk. **Bart Severi** startte zijn presentatie over DAV (Digitaal Archief Vlaanderen) met een foto van een rotsig en droog pad en helaas werd onze dorst naar meer informatie over dit project niet gelest. In elk geval weten we nu dat ze willen starten met 20,4 TB in 2016 en dat je er niet inkomt als zorgdrager als je niet minstens een gemeenschappelijk klassemment hebt.

Filip Boudrez toonde waarom er een archivaris nodig is bij het archiveren van informatie uit applicaties. Enkel de archivaris kijkt over de systeemtabellen heen om de informatie te selecteren die het werkproces heeft voortgebracht en op die manier archiefwaardige en betekenisvolle dossiers te vormen. Enkel de archivaris structureert de informatie en maakt toegangen die de tand des tijds trotseren.

Willem Vanneste bewees dat de wetgeving nog niet aangepast is aan het streven naar een digitaal archief met een digitale leeszaal. Niet het decreet op de openbaarheid van bestuur is het probleem. Het is de wet op de verwerking van persoonsgegevens en die op de bescherming van auteursrechten die het de digitale archivaris bijna onmogelijk maken de wet niet te overtreden. Archivarissen gaan er ten onrechte vanuit dat wat in de analoge leeszaal mogelijk was ook kan in de digitale leeszaal maar Nederlandse voorbeelden bewijzen dat dit struisvogelgedrag je veel geld kan kosten.

Marie Juliette Marinus

DOEN!

Fashion versus not-done. De grens is zeer klein geworden. De modemerken bevestigen die; "Alles mag, alles kan". Je moet gewoon dragen en combineren wat je zelf wil. Op *Informatie aan Zee* luidde dezelfde boodschap. Doen! Durf iets op te starten en werk samen met minder voor de hand liggende partners. Kom uit je comfortzone. Spring, maar wel veilig door je te wapenen tegen de 'wat als'.

WAT MOETEN DE BIBLIOTHEKEN, ARCHIEVEN EN DOCUMENTATIECENTRA DOEN?

Ze moeten de inspiratie en de katalysator zijn voor veranderingen binnen de maatschappij. De bibliotheek of archief moet de inwoners van het werkgebied fascineren om zichzelf te (laten) ontwikkelen. Zeer veel vroeger, denk aan de bibliotheek van Alexandrië, deelden de filosofen en geleerden kennis met elkaar en de bibliotheek haar enige functie was om de mensen te verbinden en ruimte te geven om met elkaar in gesprek te gaan. Later werden onze bibliotheken boekenbastions en nu is de tijd om er plaatsen van te maken waar we alle middelen huisvesten die het toelaten om kennis over te dragen. Die middelen zijn zeer divers zoals Fablabs, makerspaces, experts, en gewone mensen, boeken, digitale media ...

JE GAAT AKKOORD. JE MOET IETS DOEN, MAAR WAT DAN?

De boodschap op *laZ 2015* was om te kijken wat je omgeving nodig heeft. Vraag het aan de klanten en de inwoners. Stap op hen af en geef hen betrokkenheid in de initiatieven van de bibliotheek of het archief. Dat kan bijvoorbeeld door sociale media in te schakelen of via crowdfunding. Vraag aan de maatschappij op welke manieren ze wil leren, kennis

> Zie ook p. 24 en 48

Frysklab op *Informatie aan Zee*.

wil vergaren en zoek uit welk sociaal contact de medemens wenst. Je moet ook uitpluizen wat de relevantie is van je bibliotheek of archief in de streek of regio. Hierdoor kan je gemakkelijker je meerwaarde aantonen. Speur op wat veel

benoemd wordt en geef daar handen en voeten aan.

JE WEET WAT JE GAAT DOEN, HOE PAK JE HET AAN?

Haal de middelen in huis of stel je huis open voor partners.

Als je samenwerkt met partners uit andere sectoren kan je expertise delen en elkaar aanvullen en versterken. Maar ook partners uit onze eigen sector zijn waardevolle aanvullingen door hun grote publiek, specificatie, ligging, getalenteerde medewerkers ...

Ik besluit graag met de wijze woorden van **Bertus Bouwes**, algemeen projectmanager van het Frysklab; "Geen fouten maken is niet tot aan de grenzen van je kennis gaan". Of in het kort DOEN!

Sophie Stradiot

Een blik achter de schermen: Mijn dag als vrijwilliger op *Informatie aan Zee*

Ik kwam met *Informatie aan Zee* in contact door mijn opleiding 'initiatie in de bibliotheek en informatiekunde', die ik volgde in het VSPW in Gent. In de lessen werd vaak verwezen naar de VVBAD, de organisatie achter *Informatie aan Zee*. Op hun website zag ik dat ze vrijwilligers zochten voor het tweejaarlijkse evenement in Oostende. Uiteraard was ik meteen geïnteresseerd om mij hiervoor kandidaat te stellen. Waarom dit vrijwilligerswerk? Wel, omdat ik vond dat er veel interessante lezingen op het

EEN BRON VAN KENNIS

Axiell ALM is de leidende leverancier van collectie management systemen, online publicatie en mobiele oplossingen. Adlib bibliotheek is een professioneel softwarepakket voor informatie management, kennismanagement en catalogusbeheer en wordt gebruikt in bibliotheken, mediatheken, documentatiecentra, (hoger)onderwijs, gezondheidszorg, juridische instellingen en bedrijven.

Adlib Bibliotheek voldoet aan alle gangbare standaarden. Een krachtige thesaurus, koppeling met digitale media en andere externe bestanden en thesauri behoren tot de standaardfunctionaliteit. Adlib Bibliotheek kan naadloos geïntegreerd worden met onze Archief en Museum modules, tot één compleet 'cross domain' systeem. Uiteraard kunt u Adlib Bibliotheek ook uitbreiden met uitleen-, tijdschrift-, bestel- & SDI modules en online services.

AXIELL ALM Netherlands BV
Postbus 1436, 3600 BK Maarssen
Nederland

+31 (0)346 58 68 00
ALM.sales@axiell.com
www.axiell-alm.com

Meer dan 2600 klanten gebruiken onze software wereldwijd, van academische collecties tot openbare bibliotheken

programma stonden die ik dus heel graag wou bijwonen, om nieuwe mensen te leren kennen uit de bibliotheeksector en natuurlijk ook om nieuwe vaardigheden aan te leren.

Eerst kregen we met alle vrijwilligers op woensdag 16 september een uitgebreide rondleiding door het Kursaal: we brachten een bezoek aan alle zalen, er werd ons getoond waar de toiletten en de liften zijn, ... Nadien werd ons nog eens kort uitgelegd wat ons te wachten stond op donderdag en vrijdag: wie welke taken heeft, wat elke taak inhoudt, ... En we maakten kennis met de andere vrijwilligers. Verder restte ons nog alleen af te tellen naar donderdag.

Eindelijk was het zover, donderdag 17 september 9.00 u. was iedereen op post. De allerlaatste zaken inzake de inrichting werden nog gauw aangepast en afgewerkt. Wij, de vrijwilligers deden al onze badge en ons fluovestje aan om zo zichtbaar en herkenbaar genoeg te zijn voor de bezoekers. Nadien zetten we alles klaar: de beurstassen stapelen, de lanyards voor de badges aan de ingang zetten

en de badges op de balie leggen. Rond kwart voor tien ongeveer stond elke vrijwilliger op zijn of haar post. De verschillende posten die wij bedienden waren: het onthaal, de balie aan de inkom, de beurstassen, de vestiaire en het auditorium. Ik hielp o.a. mee aan de balie. Bij deze balie kregen bezoekers die geen badge hadden ontvangen van ons een badge, want zonder badge kreeg je geen toegang tot het congres. We keken hierbij ook na of de bezoeker in kwestie al ingeschreven was voor het evenement en eventueel ook voor het vrijblijvende diner en het bezoek aan het VLIZ. Nadien verwezen we de bezoekers door naar onze collega's van de beurstassen en de vestiaire. Dit was een leuke post om te bedienen, want we kregen een heel divers publiek aan onze balie: sprekers, bibliothecarissen, bibliotheekmedewerkers, studenten, ... en we spraken met hen in verschillende talen: Nederlands, Frans, Engels en zelfs Duits! Wanneer de meeste bezoekers in het auditorium zaten, was het de taak voor mij en mijn collega om de zalen voor de lezingen te controleren. We gingen

draaiboeken er waren en of alle laptops aangesloten waren. Op een paar uitzonderingen na bleken de meeste zalen in orde te zijn. Nadien woonden enkele vrijwilligers de lezingen bij en sprongen ik en mijn collega in bij het uitdelen van de beurstassen. Ondertussen hielpen we ook de bezoekers verder met hun vragen, enkele frequente vragen waren: "Waar is de vestiaire?", "Waar is het toilet?", "Waar vind ik het auditorium?" en zelfs "Zijn jullie van de security?" Eens er geen bezoekers meer toekwamen nam ik een kijkje in het auditorium waar op dat moment David Lankes de keynote gaf. Hij sprak over de moeilijke tijden die de bibliotheeksector momenteel doormaakt: mensen zijn ongerust, hebben hun vertrouwen verloren, ze werden werkloos en dit ten gevolge van de crisissen die begonnen in 2007. De oplossing hiervoor is simpel: niet treuren, niet dromen, niet bij de pakken blijven zitten, maar doe er iets aan! Ook al lijkt het uitzichtloos of onhaalbaar, geloof erin, geloof in jezelf. Bibliotheken zijn populairder dan ooit en zijn voor de mensen een veilige haven in moeilijke tijden.

o.a. na of de microfoons werkten, of de geschenkmanden aanwezig waren, of er genoeg glazen en water was voor de sprekers, of de

Dus voor de bibliothecarissen: ga uit je gebouw en ontmoet de lokale gemeenschap en engageer ze: help ze bij het vinden van een job, biedt lessen aan, biedt ruimte aan voor culturele activiteiten, ... Kortom wees de verandering!

Na de heerlijke lunch begaf ik me naar de Delvauxzaal. In deze zaal werd ik aangesteld als zaalverantwoordelijke. Mijn taak bestond erin een geschenkmantel te geven aan iedere spreker van elke lezing, de micro aan te geven tijdens de vragenronde en ervoor te zorgen dat de sprekers hun spreektijd niet overschreden. Ook dit was weer een leuke ervaring, maar toch liep er bijna iets mis: ik vergat bijna een paar geschenkmantels af te geven. Maar eind goed al goed, de fout werd gelukkig rechtgezet door mezelf. De lezingen in de Delvauxzaal hadden als gemeenschappelijk thema 'mediawijsheid'. Eén van de lezingen die me bijbleef was 'De byb als A/V Lab'. Waarin de bibliotheek van Hogeschool Gent vertelde hoe zij digitale cursussen ontwikkelen met en voor studenten. De ene boeiende lezing volgde de andere op en al snel werd het 17.00 u., het einde van dag 1. Op naar vrijdag, naar hopelijk nog meer boeiende lezingen en nog zo'n leerrijke dag als vrijwilliger.

Thirsa De Leeuw

Foto's: Marc Engels